

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۹		۹
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمت اشتراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران شایان ده تومان
جلسه یکشنبه ۴	خواهد بود	خارج ۰ دوازده تومان
آذر ماه ۱۳۰۷	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود	قیمت يك شماره
مطابق ۱۲ جلدی الثاني	مطبوعه مجلس	يك جلد
۱۳۴۷		

تصحیح

در مجله شماره ۵ صفحه ۵۳ ستون دوم سطر اول (غائبین با اجازه)

غلط و (غائبین بی اجازه) صحیح است -

مطالعه کنندگان تصحیح فرمایند

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۴ آذر ماه ۱۳۰۷ مطابق ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۴۷

جلسه نهم

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای

دادگر تشکیل گردید)

(غائبین با اجازه جلسه قبل)
آقایان : آشتیان - کازرون

(صورت مجلس پنجشنبه را آقای مؤید احمدی

قرائت نمودند)

(غائبین بی اجازه جلسه قبل)
آقایان : عبدالحسین خان دیبا - میرزا حسنخان وثوق

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	قرائت تلگراف واصله از طرف بنسندگان اعلیحضرت شهرباری در جواب تلگراف		
	معرضه به پیشگاه همایونی	۹۰	
۲	تصویب مرخصی آقای ضیاء	۹۰	۹۱
۳	انتخاب کمیسیون قوانین عدلیه	۹۲	
۴	قرائت لایحه دولت راجع به اختیارات کمیسیون پارلمانی عدلیه در تصویب لوایح		
	قانونی وزارت عدلیه و تصویب دو فوریت آن و بالاخره تصویب قانون مزبور	۹۲	۱۰۶
۵	انتخاب کمیسیونهای داخله - خارجه - قوانین مالیه - فوائد عامه - معارف -		
	نظام - پست و تلگراف	۱۰۶	
۶	قانون اجازه اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه	۱۰۷	

دشقی - غلامحسین میرزا مسعود - دکتر امیر خان اعلم
اکبر میرزا مسعود - دیوان بیگی - حاج امین اسفندی
آقا زاده سبزواری - موقر - قوام - مرآت اسفندیاری
مرزبانس - حاج رحیم آقا قزوینی - میرزا ابو الفضل
ضیاء - روجردی - محمد تقی خات اسعد
مهدوی - شیخ محمد جواد - حاج حسین اسفندیاری
شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا علی اسفندیاری

را همه آقایان میدانند که در فارس گرفتاری دارند و
گرفتاری ایشان هم يك گرفتاری نوعی است مخصوصا
شرحی که اخیرا به بنده نوشته بودند و شکایت کرده
بودند از وزارت معارف که حقوق مدرسه صنعتی را
باز ندادند و بالاخره وقتشان در آنجا مصروف تکمیل
بود و بالاخره وقتشان تمام شد و ما را خبر دادند
که در این باره ما را خبر دادند و ما را خبر دادند
و ما را خبر دادند و ما را خبر دادند

در صورت مجلس نظری نیست
(گفته شد خبر)
در صورت مجلس تصویب شد
آقایان معلوم است در جنبه امینی ما تلگرافی به پیشگاه
همه رؤسای کرامت و آماده بودن مجلس را برای کار امراض
و سایر جوانی است در مقابل مجاری می رودند که برای استحضار
مخاطر آقایان قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)
از عمره به طهران - اول آذر

جناب اشرف رئیس مجلس شورای ملی تلگراف شما
ملاحظه و از دایر شدن مجلس شورای ملی اطلاع حاصل
شد از خداوند موقبت مجلس شورای ملی را در اصلاحات
ملکتی خواهان بوده و اجراء وظایف محوله را از نمایندگان
انتظار دارم اول آذر ۱۳۰۷ غره ۹۲۲۵ شاه
رئیس - دو فقره خبر از کمیسیون عراض و مرخصی
بر رد تقاضای تقاضا کننده رسیده است قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)
نماینده محترم آقای ضیاء بوسیله نماینده محترم آقای
حکمت از ۱۴ آبان الی یکم اجازة مرخصی تقاضا کردند
کمیسیون عذر معظم الیه را موجه ندانسته با تقاضای
ایشان مخالف و تصویب نکرده اینک خبر آرا تقدیم میباشد.
رئیس - آقای یاسائی
یاسائی - بنده با این راپرت مخالفم زیرا آقای ضیاء

مهمترین بنده را این راپرت برای واد
مجلس در صورت مجلس نظری نیست
(گفته شد خبر)
در صورت مجلس تصویب شد
آقایان معلوم است در جنبه امینی ما تلگرافی به پیشگاه
همه رؤسای کرامت و آماده بودن مجلس را برای کار امراض
و سایر جوانی است در مقابل مجاری می رودند که برای استحضار
مخاطر آقایان قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)
از عمره به طهران - اول آذر
جناب اشرف رئیس مجلس شورای ملی تلگراف شما
ملاحظه و از دایر شدن مجلس شورای ملی اطلاع حاصل
شد از خداوند موقبت مجلس شورای ملی را در اصلاحات
ملکتی خواهان بوده و اجراء وظایف محوله را از نمایندگان
انتظار دارم اول آذر ۱۳۰۷ غره ۹۲۲۵ شاه
رئیس - دو فقره خبر از کمیسیون عراض و مرخصی
بر رد تقاضای تقاضا کننده رسیده است قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)
نماینده محترم آقای ضیاء بوسیله نماینده محترم آقای
حکمت از ۱۴ آبان الی یکم اجازة مرخصی تقاضا کردند
کمیسیون عذر معظم الیه را موجه ندانسته با تقاضای
ایشان مخالف و تصویب نکرده اینک خبر آرا تقدیم میباشد.
رئیس - آقای یاسائی
یاسائی - بنده با این راپرت مخالفم زیرا آقای ضیاء

با باید الصائب مرضی باشد و تصدیق طبیب را ارائه
بدهد باعذر موجه دیگری داشته باشد فقط ایشان نوشته
اند نظر به گرفتاری که دارند بنا بر این برای حفظ اموال
عمومی باقر نظر گرفتن مواد ۱۱۷ و ۱۲۰ و احترام
به آن مواد کمیسیون نتوانست با تقاضای مرخصی ایشان
موافقت کند این بود که خبر آرا تقدیم کرد

رئیس - آقای روحی پیشنهاد کرده اند که خبر
کمیسیون عراض از دستور خارج شود
حکمت - بنده مخالف هستم
(پیشنهاد آقای روحی بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد میکنم که مرخصی آقای ضیاء از دستور خارج شود
رئیس - آقای روحی
روحی - پیشنهاد بنده از نظر موافقت با آقای ضیاء
بوده است نه مخالفت زیرا بنده میدانم که توقف ایشان
در شیراز از نقطه نظر يك کار های اساسی و برای نفع
جامعه است ولی چون خودشان حضور ندارند و از لحاظ
اینکه خدای نخواستہ مرخصی ایشان يك مرتبه رد
شود و خبر کمیسیون تصویب شود بنده این پیشنهاد را
کردم حالا اگر آقایان موافقت با این پیشنهاد ندارند
بنده مسترد میدارم

رئیس - آقای بیات
بیات - بنده هم همین نظری که اظهار شد چون
ایشان مشغول بيك خدمتی به مدرسه صنعتی هستند
عقیده بنده این است که همه آقایان موافقت کنند با مرخصی
ایشان باین جهت نظر بنده هم این بود که آقای روحی
پیشنهاد خودشان را مسترد بکنند آنوقت رأی گرفته شود
البته آقایان که موافق ایشان هستند بمقتاد خبر رأی
نخواهند داد
روحی - اگر آقایان با مرخصی ایشان موافقت میکنند
بنده هم مسترد میکنم
رئیس - رأی گرفته میشود به راپرت کمیسیون آقایانیکه
تصویب میکنند قیام فرمایند
(چند نمری برخاستند)

رئیس - تصویب نشد . رأی میکنیم برخسی ایشان
آقایان موافقین قیام فرمایند
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
(خبر دیگر راجع برخسی آقای دیوان بیگی بشرح
ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای دیوان بیگی برای مسافرت
گیلان تقاضای پانزده روز مرخصی کردند چون
کمیسیون عذر ایشان را موجه ندانسته لهذا مرخصی
ایشان را تصویب نکرده اینک خبر آرا تقدیم مجلس
شورای ملی میباشد.
مخبر - این خبر را مسترد میدارم
رئیس - باید شروع کنیم با انتخاب کمیسیونها . آقای
وزیر مالیه .
وزیر مالیه - چند فقره لایحه جزئی است که تقدیم
میشود . بعضی از این لوايح در دوره سابق هم تقدیم شده
بود و در کمیسیونها جریان خودش را کرده بود بواسطه
اینکه آخر دوره بود به مجلس نیامد . يك قسمتش راجع
باصلاح ماده ایست که در قانون بودجا تصویب شده است
مربوط به معافیت حقوق کرکی راجع به اسلحه جنگی
و تدارکات نظامی است يك نواقصی داشته است که در
این لایحه آن نواقص تکمیل شده است . دو فقره لایحه
است راجع بفروش اراضی یکی بمزایده در فارس دیگری
در دزداب از برای تأسیس بانک شاهنشاهی . يك فقره
هم لایحه ایست که در کمیسیون بودجه دوره سابق تصویب
شده بود ولی در روز آخر مجلس وقت نشد بگذرد راجع
بمستخدام بکنفر متخصص حقوق برای اداره مستشاری
وزارت مالیه .

رئیس - به کمیسیونهای مربوطه ارجاع میشود .
آقای یاسائی
یاسائی - بنده چون در کمیسیون بودجه عضویت
دارم خواهش میکنم در کمیسیونهای دیگر بنده را
انتخاب نکنند

جلالی - بنده را جای ایشان بنویسید
 رئیس - آقای عراقی در باب کمیسیونها فرمایشی دارید ؟
 عراقی - خیر.
 رئیس - آقای آقا سید بقوب
 آقا سید بقوب - مطابق معمول سابق از طرف مقام ریاست اعلام شود که هر کمیسیون چند نفر باشد که از مجلس رای گرفته شود چون از شش نفر است تا دوازده نفر باید معین کنند که کدام شش نفر است کدام دوازده نفر.
 رئیس - برای ترتیب کمیسیونها يك ترتیب معلوم بوده است آرا عرض میکنم اگر مخالفتی بود اظهار کند آقای احتشام زاده فرمایشی دارید ؟
 احتشام زاده - پیشنهادی عرض کرده بودم
 رئیس - آن پیشنهاد شما با نظامنامه موافق نیست شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون عدلیه دوازده نفر.
 آقای دیبا
 طلباطبائی دیبا - ماده که مربوط با انتخاب کمیسیونها بود سابقاً اصلاح شده پنج نفر نظر باید انتخاب شوند
 رئیس - صحیح میفرمائید باید انتخاب شوند بدو پنج نفر برای نظارت استخراج آراء موافق ماده ۹۳ انتخاب می شود
 (اقتراح بعمل آمده آقایان ذیل تعیین شدند)
 آقایان : ظفری - الفت . مصدق جهانشاهی - ملک مدنی - ذوالقدر .
 رئیس - شروع میکنیم با انتخاب کمیسیون عدلیه بطوری که عرض شد دوازده نفر عده حاضر صد و يك نفر
 (اوراق رأی توزیع و اخذ آراء بعمل آمد)
 رئیس - آقای وزیر عدلیه فرمایشی دارید ؟
 وزیر عدلیه - لایحه ایست که برای تقاضای اختیارات جهت کمیسیون عدلیه تهیه شده تقدیم میکنم . این مسئله را آقایان البته خاطر دارند که همیشه در دوره های گذشته معمول بوده است که به کمیسیون عدلیه اختیار

داده میشده است که قوانینی که از طرف وزارت عدلیه پیشنهاد میشده است رأی بدهد و بوزارت عدلیه هم اجازه داده میشده است که پس از رأی کمیسیون برای آزمایش آنها را بموقع اجرا بگذارد که نقائص آنها را در عمل مشاهده کرده نایباً به مجلس تقدیم کند بنده هم از روی همان سابقه این تقاضا را کردم و امیدوارم که آقایان هم موافقت فرمایند و تقاضای دو فوریت هم کرده ام چون يك کار مشکلی نیست که مذاکره زیاد لازم داشته باشد . حالا بسته است بنظر آقایان .
 (بشرح ذیل قرائت شد)
 ساحت مقدس مجلس شورای ملی شید الله ازکانه - چون تصویب لوایح قانونی که وزارت عدلیه تا کنون تهیه و تنظیم نموده و بعد خواهد نمود برای جریان حوزه قضائیه نهایت ضرورت و احتیاج را دارد و طرح قوانین مزبوره در مجلس شورای ملی و تصویب آن موجب تاخیر طولانی است و تکرار تصویب قانون اختیارات کمیسیونهای پارلمانی عدلیه هم در موقع تجدید انتخاب کمیسیونها راجع بقابل اجرا بودن قوانین قضائی موجب تاخیرات اجراء آنها را فراهم و تولید زحمت میکنند لذا ماده واحده ذیل را پیشنهاد و با قید دو فوریت تقاضای تصویب آرا دارد .
 ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کسبه لوایح قانونی را که در دوره هفتم تقنینیه به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیونهای پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریات ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده نایباً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید .
 رئیس - فوریت اول مطرح است آقای یاسائی یاسائی - موافقم .
 رئیس - آقای زوار
 زوار - عرض کنم که اولاً این اختیاراتی که در آخر دوره گذشته داده شد برای این بود که مجلس داشت

منقضی میشد و اعضاء کمیسیون را هم می شناختیم و حالا که هیچ کمیسیونی انتخاب نشده است که این قضیه مهم را به آنها نوبتگذار کنیم . بعلاوه بنده تصور میکنم با بودن قوانین هفتگی که در آن قوانین هم قید شده است که پس از آزمایش باید بیاورد به مجلس اگر آنها را بیاورند و از تصویب مجلس بگذرد کافی باشد . از این نظر بنده با فوریتش و با وقتش به کمیسیون مخالفم .
 وزیر عدلیه - عرض کنم که غایبده محترم را متذکر میشوم که اختیار کمیسیون عدلیه منحصر به مجلس گذشته آنهاست . آخر دوره نبود که میفرمایند چون آخر دوره بود و وقت مجلس داشت منقضی میشد این اختیار به اعضاء کمیسیون داده شد اساس اینکار الان چند دوره است که در مجلس گذاشته شده است و به آن عمل شده است و مصلحت هم در این بوده است برای اینکه قوانین عدلیه يك قوانین خیلی مفصلی است که نمیشود در مجلس بحث کرد یعنی وقت مجلس نمیرسد و با يك فرصتی در کمیسیون بهتر میشود رسیدگی کرد . چندین دوره هم این عمل شده است بالاخره از برای قوانین تازه هم که ما لازم داریم باید يك وسیله بدست دولت داد که بتواند کارهای خودش را برود انجام بدهد . و اما اینکه فرمودند ما کمیسیون را نمی شناسیم اینجا گفتگوی شناختن و شناختن اشخاص نیست گفتگوی يك حقی است برای يك کمیسیونی البته آقایان با توجه به اینکه این کمیسیون دارای يك همچو اختیاری است بابت يك اشخاصی را در نظر بگیرند که از عهد برآیند و بنده خواهش میکنم آقایان هم موافقت فرمایند که يك مسئله که سابقه داشته است و بالاخره هم قطع دارم که همین ترتیب اکثریت مجلس موافقت خواهد کرد بگذرد .
 بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
 رئیس - رای میگیرم بفوریت اول آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .
 (رای اکثر قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد فوریت نایب مطرح است آقای

شوریهی فاخره کمیسیونها هم در این روزها منقضی میشود . زوار - موافقم
 آقای عدلیه
 عدلیه - بنده اساساً با این لایحه موافقم و عقیده ام این است که عدلیه بخصوص قوانینش از پس مفصل است البته ابتدا باید از کمیسیون بگذرد بعد برود آزمایش بشود و بعد از آن به مجلس بیاورد ولی اینجا دو عرض دارم اولاً آهائی که آزمایش شده است و سابق در اختیار کمیسیون بود راجع به آنها آقای وزیر يك توضیحی بدهند که چه میشود آن بزودی به مجلس بیاورند یا نه ؟ دوم آنکه راجع به فوریتش باید بماند برای بعد از انتخاب کمیسیونها برای اینکه کمیسیون هنوز انتخاب نشده است بقدر ده دقیقه اگر صبر کنند کمیسیون انتخاب میشود بعد به فوریتش رای میدهم بنده عقیده ام این است که به چیز موهوم نمیشود رأی داد و اینکه میفرمایند سابقه دارد بلی سابقه دارد که به کمیسیون اختیار داده شود ولی بکمیسیون که هنوز تشکیل نشده گمان نمیکم سابقه داشته باشد .
 وزیر عدلیه - پس نماینده محترم اساساً موافقت کرد که باید اجازه داده شود ولی يك سؤالی از بنده کردند و يك تردیدی داشتند که به کمیسیون انتخاب نشده میشود رأی داد یا خیر . اول راجع به سؤالتان جواب میدهم در قانون مدتی معین نشده است که پس از چه مدت آزمایش باید وزارت عدلیه قوانین را بیاورد به مجلس . سالها است يك قوانینی همبطور در آزمایش است و گاهی هم اصلاحاتی که لازم میشود به مجلس می آوریم ولی تصدیق میفرمائید که اگر ما بخواهیم الان این قوانینی که بیش از دو سه هزار ماده میشود جمع کنیم و بیاوریم بمجلس عملی نیست و البته آقایان نمیخواهند يك کار غیر عملی را کردن بنده بگذارند و قانون چون مدتی معین نکرده است که پس از چه مدت آزمایش باید بیاورند به مجلس بنا براین هیچ اشکال قانونی هم نیست که ما بیاورده ایم . راجع بقسمت دوم که فرمودند . چطور میشود که اختیار داد يك کمیسیون که موهوم است . خیر . آقای کمیسیون موهوم نیست اولاً يك اختیاری

که میدهند برای يك موسسه و جمعی میدهند. قانون اساسی که يك اختیاراتی برای مجلس میدهد هیچ میداند کسی انتخاب خواهد شد؟ خبر هر کس انتخاب شد از آن حقوق استفاده خواهد کرد بالاخره بنده تصور میکنم که چون اکثریت مجلس شورای ملی کیسیون را انتخاب میکند بنابراین خودشان در آن موقع قیده که لازمست و شرایطی هم که لازمست در نظر خواهد گرفت اما باز نقطه نظر سابقه سرکار را تذکر میدهم بدوره پنجم که اختیاراتیکه داده شد از برای تمام دوره بود. حالا در نظر ندارم که وقتی که رأی دادند کیسیون اول انتخاب شده بود با نه ولی بطور ختم کیسیونهای بعد از شش ماه یعنی کیسیونهای دوم و سوم و چهارم وقتی رأی میدادند هنوز انتخاب نشده بود. پس بنا بر این معنی میکنم آقام موافقت نکنند که زودتر بگذرد و بپس خود وقت مجلس تلف نشود.

رئیس - آقای مؤید احمدی موافقت؟

مؤید احمدی - بل

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - موافقت

رئیس - آقای افشار موافقت؟

افشار - بل

رئیس - آقای زوار

زوار - فرمایشات آقای وزیر عدلیه بنده را قانع نکرد برای اینکه بنده عرض کردم مجلس چه بایدبکند پس از آنکه این اختیارات باین مهمی را داد به کیسیون و لوائح هم رفت به کیسیون عدلیه بالاخره دیگر مجلس کاری نخواهد داشت مجلس آماده است که لوائح را به کیسیونهای مربوطه بفرستد و از آنجاها پس از تصویب به مجلس بیاید شور بشود و بعد بگذرد اینکاری که مثلا پیش آمده برای يك موقع مهمی بود که حقیقه مجلس وقت نداشت و سابقه هم گمان نمی کنم جای قانون را بگیرد. مطابق قانون الان مجلس آماده است برای پذیرائی آقایان وزراء و مطالعه لوائحی

که به مجلس خواهند آورد بعلاوه عرض کردم هنوز کیسیون عدلیه دایر نشده است و هیئت رئیسه خودشان را هنوز معین نکرده اند ازین نقطه نظر بنده تصور میکنم که يك قدری صبر بکنند که کیسیون عدلیه تشکیل شود و همان مجرای قانونی را عمل کنیم و چون وقت زیاد داریم میتوانیم با يك حسن لینی که به عدلیه فعلی و هیئت قضائی فعلی و بالاخص نسبت به شخص آقای وزیر معظم عدلیه داریم قول میدهم که لوائح عدلیه در نهایت خوبی بگذرد که هم کارهای ایشان بگذرد و هم ما وظایف نمایندگان خودمان عمل کرده باشیم بالاخره شاید بنده انتخاب نشدم به کیسیون عدلیه بنده هم محق هستم در آن قوانینی که در آنجا تصویب میشود يك نظری بکنم

وزیر عدلیه - خیلی متأسف هستم که عراض بنده توانست آقای را قانع بکنند و می بینم که نگرانی دارند از اینکه مجلس بی کار میماند بنده به آقای قول میدهم که بقدری کار به مجلس بیاورم که شما هیچوقت بیکار نمانید و شما شکایتتان از زیادتی کار باشد عجاله این کار را بگذرانید اگر کار کم شد بنده حاضر هستم دو مرتبه این لایحه را عوض کنیم برای اینکه مجلس کار داشته باشد. بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

روحی - بنده مخالفم

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده با فوریت اول این لایحه کاملاً موافق بودم ولی با فوریت دومش مخالفم استدلالی هم دارم استدعا میکنم آقایان اجازه بدهند عرض کنم اگر اقتضای شدند رأی میدهم و بالاخره مجلس محل شورا است و باید لوائح دولت بیاید و هر کس نظریاتی دارد در اطرافش عرض کند

رئیس - رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده واجده مطرح است.

آقای بیات

مرضی قلیخان بیات - به فوریت نالی رأی گرفته نشد رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت نالی آقا باینکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده مطرح است. آقای شریعت زاده شریعت زاده - موافقت

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافقت

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده این عرضی که حالا میخواهم عرض کنم سابق هم عرض کرده ام و بیانات آقای وزیر عدلیه هم بنده را قانع نکرد این است که عراض را تکرار میکنم پیشنهاد هم خواهم کرد بعد هم مسلم است اختیار با اکثریت مجلس است. حقیقت مسئله این است که ما وکیل در توکیل نیستیم و وظیفه ما این است که قوانین در تحت دقت و نظر ما بگذرد و صلاح و فساد را نسبت به قوانین ملاحظه کنیم بعد بدست دولت بدهیم که این قوانین را در مملکت اجرا کند. اختیاراتی که برای نمایندگان در وضع قوانین هست همین است نه اینکه وکیل در توکیل باشند که مجلس شورای ملی دوازده نفر را وکیل کند که بروند در کیسیون عدلیه بنشینند قانون وضع کنند و بدهند بدست آقای وزیر عدلیه که اجرا کنند. این اساسی هست ولی ما گرفتاریم به يك مسائلی که ناچار شده ایم از دوره اول و دوم و سوم و چهارم و پنجم و ششم برای ناچاری مملکت این روزه را انتخاب کرده که چون مملکت ما سابقه عدلیه نداشته است و تشکیلات قضائی ما ناقص بوده است برای خاطر اینکه تشکیلات قضائی ما مرتب شود و قوانین عدلیه هم در مجلس فوق العاده محل بحث واقع میشود و کارهای مردم متراکم می ماند نظر به این مسائل ناچار از دوره دوم این اختیار را به کیسیون عدلیه دادند به این طریق که وزیر عدلیه لوائح را به مجلس بیاورد

و برود به کیسیون عدلیه در کیسیون عدلیه بحث و شور شود بعد بدهند بدست وزیر عدلیه برود در عدلیه برای آزمایش و در تحت عمل بیاورند و تقابلی که پیدا کرد جمع آوری کنند و در يك موقعیکه انشاء الله ما کارهای مقدماتیان نسبت به مملکت برآه افتاده باشد آن قوانین را بیاورند مفصل از تحت نظر نمایندگان بگذرانند اصل موضوع که از اول این طریق پیش آمد و در ادوار بعد هم تبعیت کرده اند این بوده است. یکمرتبه هم به عرض آقای وزیر عدلیه که حالا تشریف دارند رساندم و عرض کردم ما ممکن است به اصطلاح ما لایحه کله لایحه کله آن اندازه که لازم داریم تحت نظر نماینده ها بیاوریم آرا ترک نکنیم یعنی آن قوانینی که لازم است به مجلس بیاورند بعد برود در کیسیون يك شور بشود شور اول که تمام شد بدهند بدست نماینده ها ده روز یا پانزده روز بین شور اول و دوم فاصله باشد که اگر آقایان نمایندگان هم نظریاتی دارند نظریات خودشان را اظهار دارند. بقیه دارم همالطور که آقای زوار هم فرمودند حاضر هستیم برای کار همه آقایان خودشان را حاضر کرده اند برای کار کردن لوائح عدلیه که بدستشان آمد شی پنج دقیقه ده دقیقه تحت نظر و دقت میگذارند ایراد و اشکال و اعتراضی که وارد است در حاشیه اش مینویسند بعد برمیگردند به کیسیون و شور نالی میشود با این ترتیب از چند جهت ما يك قدم اساسی برداشته ایم. يك جهت اینکه این قوانین کاملاً زیر و زبر شده است و هر چه قوانین بیشتر زیر و زبر شود اذهان برای عمل کردن به آن بهتر حاضر است. یکی دیگر این است که خود آقای وزیر عدلیه هم تصدیق میفرمایند. در این بین که ما يك مدتی برایش قائل شده ایم این قانون انتشار پیدا میکند قضاة و اولیاء و صاحب منصب های وزارت عدلیه مستحضر میشوند و اگر تقابلی در آن به پیشند تذکر میدهند و در شور نالی اصلاح میشود. چنانچه آقای شریعت زاده که بگذریم خبر بودند و آقای باستانی هم که بگذریم خبر بودند در نظر دارند که این قانون را

این جور کردیم. حالا مسلم بدانید آقای وزیر عدلیه بلند خواهند شد و جواب خواهند داد که این ترتیب یکمرتبه و برای قانون مجازات بود. بنده میگویم بسیار خوب و او برای یکمرتبه هم نبود خوب بود. حالا خودتان تصدیق کنید که اگر قانون را با این ترتیب جریان بدهیم و یکمرتبه که در کمیسیون شور شد طبع و توزیع شود. آقای ازباف کیخسرو هم جدیدت کنند انشاء الله زود تر طبع شود و موقعیکه طبع و بین نمایندگان توزیع شد آقایان ایرادات خودشان را در حاشیه اش بنویسند و بر گردد به کمیسیون و کمیسیون شور لائی را بکند و بدهد بدست آقای وزیر عدلیه و با این ترتیب گمان میکنم تا اندازه حفظ حقوق نمایندگان را کرده ایم زیرا قوالین از تحت نظر همه شان گذشته است این بود عرض بنده. حالا اگر آقای وزیر عدلیه موافقت بکنند بنده گمان می کنم به سرعت گذشتن قوانین هم هیچ نماند زند بواسطه خاطر اینکه بنده میدانم یک روح سعی و عملی در تمام نمایندگان هست که انشاء الله این دفعه قوانین زود تر خواهد گذشت و حقوق نمایندگان و حقوق مجلس هم بهتر حفظ شده است. این بود عرض بنده.

وزیر عدلیه - آقای نماینده محترم در اساس قضیه اظهار مخالفتی نکرده و حتی دلائل و بالاخره حکمت اینکه در مجالس ایران از دوره دوم به اینطرف عادت بر این جاری شده است که این اختیارات را به کمیسیون عدلیه بدهند ذکر کردند که ضرورت ما را وادار کرده است و امروز هم آن ضرورت باقی است که باید اختیاراتی به یک کمیسیون داد که آن کمیسیون قوانینی که برای مملکت لازم است در قسمت امور قضائی تهیه کند و به جریان بیندازد و به مجلس بیاورد. رای اینکه در مجلس طول میکشد و کارها میماند صحبت در آن قسمت است که ایشان میفرمایند و شور بشود و در وسط دو شور طبع و توزیع شود که آقایان نمایندگان اظهار عقیده نمایند و آن لوایح باز بیاید به کمیسیون که شور نوبتیش بشود. خوب بود شور که البته در کمیسیون

میشود پس صحبت در آن اظهار عقیده است که بفرمایند از طرف آقایان بشود. بنده باز چارم اینها برای تذکر عرض کنم که برای چه این مسئله دو شور پیش آمد و نباشد آقایان نمایندگان بین دو شور اظهار عقیده کنند و تکیه قانون مجازات عمومی را در دوره پنجم وزارت عدلیه پیشنهاد کرد بعضی ها مخالفت داشتند و همچو خیال کردند که ممکن است یک مسائلی در خلاف شرع بگذرد و بهتر این است که مجلس یک نظارتی داشته باشد و برای تأمین آن نظارت آمدند این قرار را گذاشتند و الا از نقطه نظر نتیجه می بینیم نتیجه ندارد. از آقای آقا سید یعقوب میخواهم بی رسم همانوقت چه عده بودند که واقعا آن قوانین را نظر کرده و اظهار نظر کردند؟ بنده تصور میکنم آن عده بیش از پنج نفر شش نفر نشود. از آقای آقا سید یعقوب می پرسم شش که عضو کمیسیون نبودند ولی در اغلب جلسات کمیسیون عدلیه سابق نمی آمدید و حاضر نمیشدید؟ چرا. می آمدید و حتی اظهار نظر میکردید و ما موافقت میکردیم. صحبت میکردیم بحث میکردیم. برای اینکه یک کسی بودید که علاقه داشتید به قوانین می آمدید آنجا اظهار نظر میکردید و ما هم استفاده میکردیم کمیسیون عدلیه هم یک کمیسیون در بسته است ولی عملاً کسی اشکال نکرد و بعد از این هم البته کسی اشکال نخواهد کرد و اگر حقیقتاً یک اشخاصی خودشان را حاضر کنند برای اینکه صرف وقت کنند و یک اطلاع خاصی راجع به مسائل مربوط به عدلیه داشته باشند هیچ مانعی ندارد الا آن هم که کمیسیون تشکیل میشود آقایان تشریف بیاورند آنجا بنشینند چنانچه خود جنابعالی میکردید. پس وقتی که از نقطه نظر عمل نگاه کنیم می بینیم اشخاصی که دارای علاقه هستند و میخواهند کار کنند بدون اینکه پیشنهاد مخصوصی هم بشود میتوانند بیایند و شرکت کنند در کارهای کمیسیون مثل اینکه خودتان میکردید و هیچ ضرورتی ندارد چنین پیشنهادی بشود که باعث بطوع جریان بشود زیرا وقتی هم که بنا باشد ۲۵ روز بین دو

شور مدت باشد برای اظهار نظر کردن آقایان تازه پس از بازده روز می بینیم که دو نفر با سه نفر اظهار نظر کرده اند بنده از آن دوسه نفر که یکی خود جنابعالی هستید و باقی را نمیدانم خواهم میبینم تشریف بیاورید در کمیسیون عدلیه و ببخود این پیشنهاد را هم ندهید. و در آخر این را هم خواستم عرض کنم در موقعی که قانون مجازات میگذشت برای اینکه یک مسائل مخالف شرعی نباشد که قانون مجازات عمومی را خراب کند یک احتیاطهایی میشد حالا می آید نظر مجلس این است که دولت در این موقع یک همچو نظری داشته باشد و یک همچو احتیاطهایی کرده باشد. این مناسبت میخواهد یک چنین نظارتی بکند. بنده که لازم نمیدانم. اولاً از نقطه نظر شخص بنده میدانید هیچ تفاوتی نمیکند قانون است و البته هر چه در قانون بیشتر بحث بشود بهتر است ولی بحث زیاد نباید باصل قضیه لطمه زند و باعث بطوع جریان بشود که خیلی مضر است این است که بنده خیلی بهتر میدانم آقایان موافقت کنند همان ترتیبی که در دوره ششم و غیر از دوره پنجم در سایر دوره ها معمول بود این اختیار به کمیسیون داده شود و اشخاصی هم که البته ذی نظر و ذی علاقه هستند تشریف بیاورند در کمیسیون و عملاً در آنجا شرکت کنند و تک نمایند.

این ترتیب بدی شده است که هر کس يك سرعتی در امر خودش طالب است بیاید يك چیزی از مجلس بگذراند که در کمیسیون که تصویب شد موقع اجرا گذاشته شود آنها ناچه زمان معلوم نیست. يك سال دو سال سه سال پنج سال اینهم مثل همان قانون مدنی میشود که آمد و نصد و چند ماده بود و بنده هر چه عرض کردم يك نظری در آن بشود و بعد رای داده شود گوش ندادند و بعد بر خوردند به يك معایب. حالا هم بنده عقیده ام این است که بیاید به مجلس و پس از آنکه از مجلس گذشت موقع عمل گذاشته شود. اگر نظر ده دوازده نفر کافی است در امورات پس دیگر مجلس لازم نیست. همین جور کمیسیون معین کنند و مردم بروند پی کارشان اگر مجلس مداخلت در امورات دارد باید بیایند بنشینند و صحت و سقم آنها را تصدیق کنند و رای بدهند و امور از مجرای خودش بگذرد. امروز از طرف وزیر عدلیه لوایح می آید که به این طریق بگذرد فردا هم از طرف وزارتخانه های دیگر می آید و میگذرد بنده عقیده ام این است که باید امور از مجرای قانونی خودش بگذرد.

رئیس - آقای شریعت زاده
 شریعت زاده - بنظر بنده آزمایشی که دوره های مختلفه مجلس راجع به این موضوع کرده است مسند به يك دلائلی است که انکارش هیچ مقدور نیست. آقایان میدانند که قوانین عدلیه مفصل ترين قوانین است در هر مملکتی بالاخره مجلس سیاست عاقلانه که اتخاذ کرد برای رفع احتیاجات مملکت در این موضوع همین بود که برای این قوانین مفصل از طرف دولت لوایحی تهیه شود و عده از مطلعین آرا تحت نظر بیاورند و بعد برای آزمایش به موقع اجرا گذارده شود و بعد از آزمایش برای تصویب بیاید به مجلس و اساساً این نظر مناسقی آن نظر است که آقای فیروز آبادی دارند نیست. این تصویب دلیل این نیست که از مجلس شورای ملی سلب قانون گذاری شده است. این ترتیب

- رئیس - آقای احتشامزاده
- احتشامزاده - موافقم.
- رئیس - آقای باستانی
- باستانی - موافقم
- رئیس - آقای عمادی
- عمادی - موافقم
- رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عقیده دارم امورات مهمان ترتیبی که قانون گذاشته شده است باقی بیاید به مجلس و به ترتیب خودش مذاکره شود و برود به کمیسیونها که وکلای هم به پیشنهاد از روی عقیده رای بدهند و الا

فقط برای این است که قوانینی که مفصل است مثلا قانون مدنی که هزار ماده است و در دوره مجلس هم تصویب مقدور نیست و از آنطرف هم مملکت برای آن علی که خودشان هم طرفدار آن هستند محتاج به وضع این قانون بوده است گفته است يك عده از مطلقین و متخصصین بنشینند و در آن ها نظر کنند و بعد اجرا شود حالا هم آن احتیاجات مرتفع نشده است و بعد اجرا تا وقتی آن احتیاجات باقی است و مرتفع نشده است آقایان باید موافقت کنند این سیاست اجرا شود. و بعلاوه يك فایده مهمی که از این راه بدست می آید این است که همیشه تکامل قانون نتیجه تجربه در آزمایش است. این است که بنده تصور میکنم هیچ اشکالی ندارد و صحبت توکیل هم در این نیست برای اینکه فقط مجلس اجازه میدهد که تصویب کمیسیون برای آزمایش اجرا شود هر چند آنها قائم مقام قانون است و همان اثر را دارد ولی صحبت توکیل در این موضوع عملاً صحیح نیست

بنده استدعا میکنم از آقا که توجه کنند و تصدیق کنند که نه این اجازه دلیل بر این نیست که مجلس نمیخواهد در قوانین دخالت کند بلکه احتیاجات و ضرورتهای شدید مستلزم این است که این کار بشود. این است عقیده بنده دیگر هم عرضی ندارم حالا نمیدانم که آقایان دیگر هم با عرض بنده موافق هستند یا نه؟ عده از نمایندگان - مذاکرات کافی است. روحی - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات. رئیس - بفرمائید.

روحی - عرض کنم که ما بالاخره رأی میدهیم و عمل هم خواهد شد ولی بگذارید آنها را که نظر دارند نظرشان را اظهار کنند و آقای وزیر هم جواب بدهند که موضوع روشن بشود. عجله لازم ندارد که اینقدر آقایان اصرار می کنند. ما که الان همچو کار فوری در پیش نداریم، چکار داریم غیر از انتخاب کمیسیونها؟ آن هم که کاری نیست و زود انتخاب میشود پس بهتر این

است که در مطالب بگذارند حقیقه بحث شود و کتاب می کنم مفید باشد. رئیس - رأی میکنیم موافقین با کفایت مذاکرات قیام فرمایند. (عده قلبی برخاستند) رئیس - تصویب شد. آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - بنده از فرمایشاتی که آقای وزیر جدی عدلیه اظهار کردند حقیقتاً يك قدری تعجب کردم که يك شخصی که دارای يك صفتی است باید بخواهد که دیگران را هم دارای آن صفت بکند. مثلاً ایشان يك وزیر جدی هستند بنده عقیده ام این بود که دعوت کنند مجلس را که آنها هم مثل ایشان جدی بشوند. میفرمایند اگر ما دعوت کنیم کی می آید؟ باید این کار را کرد. می فرمایند که کی نگاه میکند. نه خبر همه نگاه میکنند. آقا باید ما اینکار را درش بحث کنیم و وارد کنیم نمایندگان را در این عمل که آقایان الان شور اول است شما هم مطالعه کنید اگر نظریاتی دارید اظهار بفرمائید اگر ملاحظات قانون گذاری دارید بگوئید. برای خاطر اینکه حقیقتاً همان جویری که اساس مملکت و ملیت ما رو بترقی است همانطور هم اساس پارلمان ما رو بترقی باشد. باین معنی که در دوره دوم خیلی عده قانون دان یعنی بن الله در مجلس کم بودند بحمد الله در دوره سوم بیشتر شد در دوره چهارم بیشتر و هكذا سال بسال رو بترقی رقیب و قانون دانها الحمد لله بیشتر شدند چنانچه حضرت عالی ملاحظه فرمودید در دوره چهارم و پنجم دو سه نفر بیشتر نظر نداشتند در دوره پنجم و ششم فقط مدرس و شیروانی و دو سه نفر بودند که نظر داشتند ولی بجهت دلیل ما میتوانیم بگوئیم در دوره هفتم که این جوانهای متجدد در اینجا هستند نگاه میکنند قوانین را؟ این قیاس را نمیشود کرد خیر این جوانهای جدی که اینقدر جدیت دارند برای منتخب شدن در کمیسیونها اینها ممکن نیست مطالعه میکنند. خیر قطعاً مطالعه میکنند. پس بنسایر این نظر باین جدیتی که ما در این نمایندگان دوره هفتم میبینیم

بنده این است که ما باید روح قانون گذاری که اشتراك تمام نمایندگان در قانون باشد مساعدت کنیم. نظر بنده این بود که خود آقای وزیر عدلیه بدون اینکه بنده پیشنهاد کنم یا دیگری پیشنهاد کند این را اجازه بدهند که لوایح دوشوری بشود یعنی اولاً طبع و توزیع بشود و نمایندگان هر نظری دارند بسا در شور اول یا در بیس شور اول و شور دوم اظهار بدارند این البته بهتر است و همه هم در این قانون اشتراك دارند. این عقیده بنده بود ولی فرمایش آقای وزیر عدلیه که بهیچ وجه بنده را قانع نکرد و در عرض خودم باقی هستم نمیتوانم يك حقی را که در سابق نمایندگان شاید متوجه نبودند آن حق را از دست بدهم نباید يك اشخاصی که بیبی و بین الله مثل آقایان: باسائی و شریعت زاده و امثال اینها که مطلع هستند از قوانین در کمیسیون انتخاب نشوند. بنده جلب نظر اینها را هم می خواهم بکنند. . . .

بکنند از نمایندگان - حالا هم می توانند بکنند. . . . آقا سید یعقوب - بنده عرض میکنم که حالا مکلف نیستند بیایند ولی وقتیکه قانون مجبورشان کرد می آیند دیگر وجدانش او را و میدارد که نگاه بکنند و البته مطالعه میکنند بنده میگویم کاری بکنید که در قوانین جلب نظر همه بشود. چنانچه شما خودتان گرفتار هستید قوانین را در دوره ششم با عجله گذرانید و الان گرفتار هستید در غالب جاها. چرا؟ برای اینکه درست شور و مذاقه در آنها نشده است یعنی کمتر شده است اگر ما این قوانین را در تحت شور و مذاقه قرار ندهیم تقابص پیدا میکنند و پس فردا اسباب زحمت میشود اگر این عرض بنده را قبول بفرمائید این يك قدم عملی است و همه هم در آن نظر می کنند ما هم البته حق وضع قانون داریم شاید بنده در کمیسیون عدلیه انتخاب شوم آنوقت این حق از بین میرود پس باید طوری بشود که جلب نظر همه در قانون بشود که چیز خوبی از آب در بیاید.

رئیس - آقای باسائی

باسائی - فرمایشات آقای آقا سید یعقوب نا اندازه صحیح است و سابقه هم دارد که در دوره پنجم گویا لوایح را پس از شور اول طبع و توزیع میکردند و نظر نمایندگان را می خواستند آنها گویا راجع قانون جزا بود که اگر نظری در آن دارند بدهند بکمیسیون ولی متأسفانه همانطوری که خودشان هم تذکر دادند غیر از آقای مدرس و آقای دکتر مصدق کسی نظر نداد و آنها هم نظریاتشان را مینوشتند و میدادند بکمیسیون حالا هم اشکالی ندارد چنانچه سایر آقایان هم نظری دارند بدهند اشکال و مالی در این نیست یا حاضر شوند در کمیسیون منتهی چیزی که هست اگر اینطور که شما میفرمائید بخواهیم عملی کنیم و رسماً بنویسیم این اسباب بطول جریان کار و نقض غرض میشود مابینیم ده روز بیست روز يك ماه ضرب الاجل قرار بدهیم که لا محاله طبع و توزیع شود و اگر نظری هست بدهند بعد از يك ماه هم هیچکس نظری نمیدهد و بیخود وقت تلف میشود و این اسباب اشکال میشود ولی اگر خوب کسی نظر دارد همانطور که آقای وزیر عدلیه فرمودند بنویسند بدهند یا بیایند در کمیسیون هیچ مانع و رادعی نیست و بعنوان مستمع آزاد نظریات خودشان را اظهار می فرمایند البته اگر يك حرف حساسی باشد اعضاء کمیسیون می پذیرند و ترتیب از می دهند و خود آقای وزیر عدلیه هم خیلی میل دارند که قوانین در اطرافش خیلی بحث بشود.

رئیس - آقای زوار
زوار - اولاً هیچ قسم سوء تفاهمی نشود که بنده بدولت و بشخص آقای وزیر عدلیه کمال اطمینان و اعتماد را دارم و رای هم داده ام مخصوصاً بشخص وزیر عدلیه نهایت درجه مطمئن هستم و عقیده دارم چون حقیقه مملکت ایران خدمت کرده اند و این مملکت سرهون است بخدمات ایشان برای اینکه تشکیلات قوه قضائیه را قوت داده و بسط داده اند ولی مخالفت بنده روی این ماده واحد نه از نظر بعضی تصورات است. خیر فقط بنده می خواهم عرض کنم که این يك سابقه نباشد در

مجلس که حقیقه سلب حق از عموم نمایندگان بشود. آقای باستانی می فرمایند که نمایندگان محترم بیایند در کمیسیون حرف شان را بزنند ولی بنده رفتم در کمیسیون عدلیه سابق که نظریات خود را بدم و نگذاشتند وارد بشوم و اجازه ندادند . . . . .

بعضی از نمایندگان - خیر اینطور نیست . زوار - اجازه بدهید . دارم عرض میکنم اینطور است که عرض کردم . حضرت عالی می فرماید لوایح را بنویسید بدهید بکمیسیون بنده چه میدانم که کی این ماده بخصوص فرضاً مطرح خواهد شد که لوایح تقدیم بکنم باید اولاً بفهمم که چه موادی مطرح میشود که نظرم را در همان ماده بخصوص عرض کنم . مثل اینکه الان نه کمیسیون عدلیه انتخاب شده و نه چیزی آنجا مراجعه شده که يك نظریاتی را بدم بنده فوق العاده عقیده سرعت عمل دارم که جلسات مجلس هفته پنجروز بشود چرا ؟ برای اینکه همانطوری که آقای وزیر عدلیه این جا ذکر کردند که لوایح زیادی می آورند ما هم باید کار کنیم . ما چه کار داریم غیر از قانون گذاری ؟ ملت برای چه ما را انتخاب کرده است و برای چه با حقوق میدهد ؟ رای اینکه کار بکنیم و زحمت بکشیم در مقابل این حقوق که میگیریم و کار دیگری غیر از این نداریم که قانون گذاری بکنیم ما اینجا که آمده ایم نوکری صریح ملت هستیم در مقابل يك اعتبارنامه و در مقابل حقوقی که اخذ می کنیم . این يك موضوع خیلی مهمی است آقا . اما راجع بماده واحده بنده که نمیتوانم راجع باین عمل مهم قضا ئیه سلب حق را از خودم بکنم و در مواردی که راجع بقوانین قوه قضائیه است . بنده نمی توانم از این حق صرف نظر کرده و از خودم سلب بکنم از این جهت از آقای وزیر معظم عدلیه تقاضا می کنم که برای اولین مرتبه با نظر بنده موافقت فرمایند و این را بجزایر عادی بیندازند کمیسیون عدلیه همین الان انتخاب شده است و رأیش گرفته شده است و نا عسری معلوم میشود پس از آنکه

بلك اكمل فكري کرده باشند تأمین بکنیم و حالاً هم تصور می کنیم که آقایان هر قدر می خواهند در این خصوص بحث نمایند عالی گذاشته باشد ولی این را هم تصدیق فرمایند که این یکی از آن موضوع های حلایح شده است اگر حالاً باز میخواهید در اطراف آن صحبت کنید بخواهید در چند دوره در اطراف آن بحث مفصل شده و رأی داده شده و بالاخره عمل شده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رئیس - پیشنهادات قرائت میشود (پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب این قسم قرائت شد) پیشنهاد می کنم در ماده واحده اضافه شود کمیسیون فعلی (یعقوب الموسوی)

آقا سید یعقوب - چون این ماده را آقای رئیس اگر امری فرمودند خوانده بشود معلوم میشد این اختیاری را که فعلاً می خواهند بگیرند برای کمیسیونهای تا آخر مجلس است و بنده هم گمان میکنم که خود آقای وزیر عدلیه با نظر بنده موافقت فرمایند که بهتر باشد این اختیار عجالاً برای همین کمیسیون فعلی باشد و بعد اگر خواستند تجدید کنند

وزیر عدلیه - ماده واحده يك مرتبه قرائت شود . (بشرح سابق قرائت شد)

وزیر عدلیه - حالاً پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را فرمایند بخواهند

(بمضمون سابق قرائت شد)

وزیر عدلیه - چون آقایان شاید فراموش فرموده باشند عرض میکنم که بنده بار آمده مجلس هستم و همیشه مایل بوده ام يك کاری کرده باشم که بین نظر آقایان نمایندگان باشد یعنی در مواردی که در يك موضوعی اختلافی بین آقایان بوده است بنده يك رویه را همیشه اتخاذ کرده ام که بین تمام رویه ها بوده و حد وسط بوده که هم با نظر مخالف هم با نظر موافق موافقت داشته است حالاً هم با این ترتیبی که عرض کردم چون بکنده از آقایان موافق با این ترتیب نیستند و يك عده هم

موافق هستند این است که بنده با این پیشنهاد نماینده محترم که حد وسط است موافقت میکنم که نوشته شود کمیسیون عدلیه چون در ماده واحده کمیسیونهای عدلیه بود و حالا نوشته بشود همان کمیسیون عدلیه آقا سید یعقوب - کمیسیون فعلی عدلیه وزیر عدلیه - خیر کمیسیون عدلیه نوشته بشود بهتر است و البته تصدیق فرمایند وفق بنده این جا تصریح کردم و گفتم کمیسیون عدلیه مقصود کمیسیون عدلیه فعلی است

آقا سید یعقوب - بسیار خوب همانطوری که آقای وزیر عدلیه توضیح دادند نوشته شود نظر بنده هم تأمین میشود . در صورت مجلس هم این قید میشود بنده موافقم رئیس - پیشنهادی از آقای فهیمی رسیده است (این قسم قرائت شد)

این بنده ماده الهاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم کلیه لوایح که با تصویب کمیسیون عدلیه بموقع اجرا و آزمایش گذاشته میشود از شش ماه تا یکسال پس از تاریخ تصویب کمیسیون باید برای تصویب مجلس تقدیم شود

فهیمی - اولاً بنده خیلی متأسف هستم که بعد از هرگز آقای زوار يك فرمایش صحیحی فرمودند و آقایان موافقت فرمودند (خنده نمایندگان) - دنیا اینکه از اول دوره مجلس تا بحال آنچه که بنده خاطر ام است همیشه اختیار به کمیسیون عدلیه داده شده است که قوانین را بگذرانند و بدهد بعدلیه که آزمایش کنند و بیاورد برای تصویب مجلس ولی تا بحال يك سطر قانون وارد مجلس نشده است اگر آزمایش شده است خوب بیاورد بمجلس این نظر البته خوب نظری است که قوانین را بدو بموقع عمل بگذارند و آزمایش کنند مخصوصاً قوانین راجع بعدلیه ولی بالاخره باید يك موقعی هم برای تصویب مجلس بیاید . يك سال دو سال سه سال ده سال تعیین کنند که آن قوانین بیاید و بتصویب مجلس برسد تا جنبه قانونی پیدا کنند و اعتبار پیدا کند . البته قوانینی که میگردد

مختلف است بعضی ها خیلی مفصل و بعضی ها خیلی مختصر و بعضی ها متوسط است بعضی ها دیر تر آزمایش میشود بعضی ها زود تر از این جهت بنده پیشنهاد کردم که عموماً از یکسال ناشی ماه پس از تصویب و آزمایش در عمل آن لوایح را بیاورند مجلس و بتصویب برساند. چون غالباً در آزمایش قوانین وزراء و وزارتخانهها دچار محظور می شود و بعنوان اینکه آزمایش می کنند و آظوری که باید آزمایش نشده ممکن است اعمال نفوذ هائی شود که اعمال نظریات خصوصی بشود یا چیز هائی باشد که هم برای عامه و هم برای خود دولت چندان خوب نباشد این است که بنده پیشنهاد کردم در اول يك مدتی را معین نمایند و پس از آن بیاورند مجلس که تصویب شود وزیر عدلیه - عرض کنم که این پیشنهاد از نقطه نظر عمل نتیجه نخواهد داد و با وجود این بنده اصراری ندارم اگر آقایان موافقت بکنند بنده هم موافقت میکنم ولی تشریح میکنم که در موقع عمل چه خواهد شد. یا باید نمایند محترم بفرمایند که پس از شش ماه نایکسال قوانینی که آزمایش شده است بیاورد در وزارت عدلیه و تقدیم کند مجلس یا اینکه می فرمایند بیاورند و از تصویب بگذرانند پس از یکسال. که این البته غیر عملی است الا آن شما می دانید قوانینی که تا کنون آزمایش شده است و دو سه هزار ماده است اگر مجلس هفتم در تمام دوره وقت خودش را صرف بکند و تمام کارهایش را بگذارد زمین باز سدا کره در این مواد تمام نخواهد شد آنها با این مذاکراتی که در يك مسئله بدیهی مثل همین ماده واحده میشود این اولاً ثانیاً چطور میشود مجلس را ملزم کرد که در يك مدت معینی يك قانونی را تصویب کند؟ اگر بفرمائید خبر وزارت عدلیه پیشنهاد کند لایحه اش را و يك لایحه بیاورد ما این قوانین را بردیم و آزمایش کردیم و حالا برای تصویب پیشنهاد به مجلس میکنیم خیلی خوب بفرمائید بنده فردا بدون اینکه حرفی بزنم تمام این قوانین را

می آورم ولی نتیجه عملی آن چه خواهد شد؟ آقایان نمیکم نتیجه عملی داشته باشد. مثلاً آقا تصور میفرمائید که قانون اصول محاکمات حقوقی اگر به مجلس بیاید در این دوره تصویب خواهد شد یا تصور میفرمائید سایر قوانینی را که در دست داریم میتوانیم بیاوریم و در مجلس مطرح کنیم؟ ولی اگر حالا تصور میفرمائید که ممکن است بعد از یکسال آزمایش (ششماه که البته خیلی کم است) بیاوریم به مجلس و نتیجه عملی خواهد داشت بسیار خوب بنده حاضر هستم و موافقت میکنم با این پیشنهاد ولی گمان نمیکم نتیجه عملی داشته باشد. در يك مشت از بیانات نماینده محترم يك کلمه بود که بنده از نظر حفظ حیثیت قوانین از نقطه نظر زحمتی که دو سال است بنده اجازه میدهم از نقطه نظر زحمتی که دو سال است بنده میکشم چندان خوب نبود و ناچارم این کلمه را عرض کنم. اگر قوانین موقت باشد ممکن است در قوانین اعمال نفوذ شود بنده بشما قول میدهم که از وقتی که بنده در عدلیه هستم چنین اتفاقی نیفتاده است و در این قوانین اعمال نفوذی نکرده ام (نمایندگان صحیح است) و بنده مدعی این مسئله هستم و اگر آقا خاطر داشته باشند ممکن است تشریف بیاورید همین جا پشت این زبیرون بفرمائید.

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن پیشنهاد آقای فهیمی. آقایان موافقین قیام فرمایند. (معدودی قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگر آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - مسترد میدارم. حالا که با آن نظریه ام آقای وزیر عدلیه موافقت کردند این پیشنهاد را مسترد میدارم.

رئیس - پیشنهاد دیگر.

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لوایح مطرحه در کمیسیون عدلیه دو شوری بوده و بعد از شور اول رابورت کمیسیون

طبع و بین آقایان نمایندگان تقسیم و توزیع شده که در ظرف پانزده روز آقایان نمایندگان نظریات خود را به کمیسیون تقدیم و بعد از پانزده بوم کمیسیون مجدداً شور فانی را نموده رأی ثانوی را بدهد که بموقع اجرا گذارده شود. روحی. امیرنیمور. طاهری!

رئیس - آقای دکتر طاهری

روحی - بنده مقدم بودم در امضاء

رئیس - در ورقه ایشان مقدم بودند.

دکتر طاهری - این پیشنهاد را آقایان نوشته بودند و چون بنده هم عقیده داشتم امضاء کردم و الا اصراری ندارم. عرض کنم چون بنده معتقدم که حفظ حقوق نمایندگان باید بشود و اینکه اجازه بدهند اصولاً به يك عده که قانون را وضع کنند و اجرا کنند این را خیال میکنم حق نداشته باشند که يك عده وکالت بدهند به عده دیگر در قانون گذاری. از این جهت بنده معتقدم که در کمیسیون عدلیه لوایح دو شوری باشد و بین شور اول و دوم لوایح را طبع نموده و بنظر آقایان نمایندگان برسد که رای آنها هم دخالتی داشته باشد در تصویب یا عدم تصویب قوانین و تنها چیزی که آقای باستانی دفاع کردند این بود که پانزده روز دیرتر بموقع اجرا گذاشته میشود و این هم يك دلیل قوی نیست برای اینکه نظریه نمایندگان سلب شود در يك قانونی برای پانزده روز زودتر آن قانون بموقع اجرا گذاشته شود.

وزیر عدلیه - عرض کنم. حالا يك قدری اصل قضیه را میخواهیم نگاه کنیم آقایان میگویند چه بشود؟ یکی اینکه لایحه که در کمیسیون مطرح است همه آقایان ببینند. این يك مرحله یکی دیگر اینکه نمایندگان بتوانند اظهار نظر کنند. این دو قسمت یکی دیگر اینکه در این اظهار نظر ایشان چه باشد؟ رأی منفی باشد؟ حالا دیگر ما بیائیم همین سه نظر را بیک شکل دیگری انجام بدهیم نظریه آقایان تأمین میشود؟ مطلب اول که آقایان از لوایحی که در کمیسیون عدلیه است مظلّم بشوند راهش این است که لوایح طبع و بین آقایان توزیع میشود. مطلب دوم اینکه اگر آقایان

دکتر طاهری - بنده استرداد میکنم پیشنهادم را.

رئیس - سایر آقایان هم استرداد میکنند؟

کلای - بنده مسترد نکردم. اجازه میفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - بکنفر توضیح داد کافی بود. رأی میکیریم به پیشنهادی که از طرف آقای کلای پیشنهاد شد. آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای روحی

(مضمون ذیل خوانده شد)
 پیشنهاد میکنم که کمیسیون اجتناب داشته باشد بقوانین جدیدی که تقدیم میشود مطالعه و تصویب نماید لایحه
 رئیس - آقای روحی
 روحی - عرض کنم که بنده بدو از آقای وزیر عدلیه تشکر میکنم که يك نقری بودند که خواستند امور قضائی این مملکت را يك سر و سامانی بدهند و البته برای این اصلاحات ما همه مان باید کمک کنیم و اگر حقیقه وزارتخانه ها با آقایان وزراء اشکالاتی با حوائجی دارند باید مرتفع کنیم و حقیقه باور کنید که نظر ما جز خیر خواهی چیز دیگری نبوده است خاصه بنده که خودتان می دانید که همه جا هم قدم بوده ام و هم دوست و همه وقت به لوائح شما رأی داده ام و موافق بوده ام و اینکه بنده عرض کردم که این لوائح طبع و توزیع شود تنها در نتیجه حسن نیت بود که ممکن است در بین نظریه ها يك نظریه خوبی باشد و اگر آقایان اظهار نظر کنند نادر نتیجه يك قانون خوبی برای جامعه درست شود ، اینکه فرمودند عملاً کمیسیون عدلیه آزاد است و هر کس میل دارد میتواند به کمیسیون عدلیه برود صحیح است ولی نظامنامه این حق را نداده است و اگر من بروم آنجا مطابق نظامنامه حق حرف زدن را ندارم آنها هم اگر بپذیرند خلاف قانون کرده اند و بعلاوه بنا باشد که يك مرتبه شصت نفر از آقایان نمایندگان به کمیسیون بروند کمیسیون چه صورت پیدا خواهد کرد ؟ در مجلس گذشته فرمودید غیر از سه نفر کسی دیگر امان نظر نکرد این دلیل نشد ، آن مجلس دوره ششم بود گذشت و رفت ، حالا دوره هفتم است شاید همه آقایان بخواهند امان نظر کنند و بعلاوه دو سال وقت داریم چه اهمیت دارد که بازده روز وقت بدهند ؟! و گذشته از آن بنده میخواهم عرض کنم و آقا را متذکر کنم که بنده یکی از موافقین جدی ایشان بودم خوب بود این لایحه را قبلاً می آوردید در فرا کمیسیون و در آنجا مذاکره میشد بعد به مجلس می آوردید و الا اگر اینطور باشد فردا هر لایحه

را که بیاورید با مجبوریم مخالفت کنیم . و علت اینکه بنده هم با این اقدام قزاقیت کردم و با کنایه حرف زدم صرفی ايراد نمیدی است که به ایشان دارم و خودشان هم مطلب را متذکر شدند . عرض دیگر این است که کمیسیون سابق يك سوء استفاده کرده است که اگر این کمیسیون هم بخواهد همان رویه کار کند يك کار خوبی نیست و آن این است که در کمیسیون باید قوانین جلاجی شود و تصویب شود برای رفاه جامعه و مقررات نظامنامه را کمیسیون حق ندارد دست زدن . يك مقرراتی در نظامنامه عدلیه بوده است (نظامنامه بوده است یا قانون میدانم و در این عرض که میکنم خدا را گواه میکنم و به آن آقایان که در کمیسیون سابق بودند میخواهم ايرادی بگیرم) که آقایانی که نازه به رتبه قضائی رسیده اند ناسه سال حق نداشته باشند استعفا بدهند و بکار دیگری دست بزنند و این را کمیسیون از بین برد . کمیسیون چه حق داشت يك چیزی که در مجلس ...

بکنفر از نمایندگان - قانون نبود .
 روحی - هر چه بود . قانون بود یا نبود کمیسیون چه حق داشت این را . رسایل توصیه و اندرز به کمیسیون آنیه عرض میکنم . یکی دیگر از چیزهایی که در کمیسیون سابق تغییر دادند این بود که آقایان و کلاء عدلیه حق ندارند کار دیگری بکنند و حقوق دو شغل را با هم ببرند و کمیسیون این را الغاء کرد ، این را کار ندارم که حالا خوب است یا بد است صحیح است . باخطا است کاری ندارم ولی عرض این است که کمیسیون چه حق دارد يك چیز هائی را الغاء کند و يك چیز هائی را بجای آنها بگذارد و يك عده دوازده نفری که دور هم نشسته اند و بدون اینکه ما اطلاع داشته باشیم حق ندارند قوانین را زیر عدلیه بدهم و استدعا کنم که رسیدگی و دقت کنند که کمیسیون پیش از این که قوانین طبع شود رسیدگی نکند و بعلاوه قوانین هم که در کمیسیون عدلیه مطرح است طبع و توزیع شود که آقایان نمایندگان اطلاع داشته باشند

و نظریات خود را بدهند . عرض دیگر ندارم .
 وزیر عدلیه - فرمایشات آقا يك قسمت مربوط میشد به قسمتهای فرا کمیونی و قسمتهای مربوطه به اکثریت در صورتیکه اگر از آقای رئیس تحقیق کنید بنده این نظر را داشتم ولی گمان کردم که این مسئله چون سابقه زیاد دارد و يك مسئله جلاجی شده بود و بعلاوه لایحه هم امروز در مجلس نبود این را دادم و اگر توضیحات بیشتری لازم داشته باشند در خارج خدمت خودشان عرض میکنم اما قسمت آنکه کمیسیون سابق برخلاف تکلیف عمل کرد بنده حقیقه نسبت به يك کمیسیونی که زحمت کشید و وقت زیادی صرف کرد خودم را مکلف میدانم و موظف میدانم که يك مختصر دفاعی کرده باشم که کمیسیون کاری بر خلاف قانون و تکلیف خودش نکرده است يك مسئله را ممکن است آقا يك جور نظر داشته باشند و عده دیگر طور دیگری نمیشود گفت که کمیسیون يك کاری بر خلاف قانون کرده است اولاً اینکه میفرمایند کمیسیون چه حق داشت وقتی که يك مقرراتی بود که اشخاصی که نازه دارای رتبه قضائی شده اند ناسه سال حق نداشته باشند از آن کار خارج شوند این را لغو کند . این قانون نبود و يك مقرراتی بود که بموجب يك اختیاراتی در يك کمیسیونی گذشته بود و بعد بنده پیشنهاد کردم و لایحه را آوردم و کمیسیون موافقت نکرد (البته هر لایحه که بیاید به کمیسیون کمیسیون میتواند موافقت کند یا نکند) و بنده هم بانظر کمیسیون موافقت کردم و همینطور در قسمت های دیگری که تذکر دادید يك کمیسیونی که دارای يك اختیاراتی است تصدیق میفرمایند وقتی که يك لوائحی به آن کمیسیون میرود یا هر کمیسیون که باشد ممکن است چندناش را قبول کند و چند نایش را رد کند یا در لوائح تغییر بدهد اضافه میکنند این کار کمیسیون است و ناسابقه که خود جنابعالی در کار های پارلمانی دارید تصور میکنم که این جا نمیتوانید يك ايرادی نسبت به اعضا کمیسیون سابق بکنید بالآخره در قسمت اساس مذاکراتشان

که عبارت است از این که آقایان مطلع شوند باز هم عرض میکنم که آقایان کاملاً وسیله استطلاع دارند و اگر حالا موافقت بفرمائید و پیش از این صرف وقت نکنید و نظریات خودتان را به کمیسیون بدهید عملی تر است و نمائندگان پیشنهاد خودتان را مسترد بدارید .
 روحی - مسترد میدانم .
 آقا سید یعقوب - آقا بنده قبول میکنم این يك مطلب اساسی است . اجازه میفرمائید عرض کنم ؟
 رئیس - توضیح این پیشنهاد داده شده است ، شما میتوانید جای ایشان قبول کنید .
 آقا سید یعقوب - بی بی قبول میکنم . میخواهم توضیح بدهم .
 رئیس - آقای روحی این پیشنهاد را کردند و توضیح دادند شما فقط میتوانید قبول کنید که رای بگیریم و نمیتوانید توضیح بدهید ، اگر مجلس موافقت میکند توضیح بدهید .
 جمعی از نمایندگان - توضیح بدهند مانعی ندارد رئیس - بفرمائید .
 آقا سید یعقوب - مسئله خیلی تغییر کرد و بنده گمان میکردم که کمیسیون فقط میتواند لوائحی که در مجلس داده میشود رسیدگی کند ولی نه از این جا معلوم شد که شما يك مقرراتی در عدلیه داشته و يك کار هائی در عدلیه پیش خودتان قرار داده اید بعد خواستید آن مقررات را قانونی بکنید بدون اینکه به مجلس بیاورید بروید در کمیسیون و کمیسیون آرا نظر کرده است و رد یا قبول نموده است . از این چیزی که اینجا بیان شد بنده اینطور فهمیدم آقای وزیر عدلیه شما باید قوانین را در مجلس بدهید و تقنینیه طبع و توزیع بکنند بن آقایان نمایندگان بعد که نمایندگان هم دیدند بروید در کمیسیون نه اینکه يك مقرراتی که در وزارتخانه ها هست و وزراء آن مقررات را نسبت به مستخدمینشان با نسبت به يك و کلاسی قرار میدهند

آن را ببرند در کمیسیون. خبر باید نمایندگان کاملاً از قضایائی که به کمیسیون مبرود اطلاع داشته باشند اگر این ترتیب است بنده ابدأ رأی نمیدم.

وزیر عدلیه - بنده کم کم خیلی تعجب میکنم. بنده چند دوره است که در مجلس بودم با بمنوان وکالت یا بمنوان وزارت و تصدیق میفرمائید که میل دارم همیشه اصول و قوانین به منتها درجه احترام خودش باقی باشد و کسی هم به بنده اعتراض نداشته باشد. خود آقای آقا سید یعقوب تصدیق میفرمائید که من يك کسی نیستم که بدون اینکه يك لایحه را به مجلس آورده باشم اداره تقنینیه رفته باشد ببرم در کمیسیون ۱۴ چطور تصور می فرمائید که بنده بآوردن دوازده نفر، نه نفر، هشت نفر از نمایندگان مجلس يك لایحه را که در مجلس ندادام به کمیسیون بطور قاچاق ببرم ۱۴ تصور میکنید که من يك قاچاقچی قانونی هستم ۱۴

آقا سید یعقوب - بنده مسترد میدام

رئیس - رأی گرفته می شود به ماده واحده با اصلاحی که آقای وزیر عدلیه قبول فرمودند. آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای فبروز آبادی فرماباشی دارید؟

فبروز آبادی - بنده پیشنهادی داده ام که قرائت نشد رئیس - پیشنهاد شما در ضمن پیشنهاد آقای فهیمی رد شد. شروع میکنیم به انتخاب کمیسیون داخله. عده حاضر در مجلس ۱۰۴ نفر عده برای کمیسیون دوازده نفر

(اوراق رأی توزیع و اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - آقای نجومی پیشنهاد کرده اند جلسه ختم شود بفرمائید.

افشار - بنده مخالفم

نجومی - بنده دیدم کاری نیست پیشنهاد کردم اگر آقایان موافق نیستند مسترد میدارم.

روحی - اجازه میفرمائید؟

اوراق را استخراج کنند. و برای خاطر این که آراء کمیسیونها استخراج شود ولو ابجی هم که بکمیسیون بودجه ارسال میشود طرف مذاقه واقع شود و چون کاری نداریم اگر موافقت بفرمائید پنجشنبه هشتم آذر سه ساعت قبل از ظهر جلسه آتی باشد. آقای روحی

روحی - عرض کنم ممکن است که نتیجه آراء کمیسیونها مثبت نباشد پس ممکن است روز سه شنبه را جلسه قرار بدهیم اگر نتیجه آراء کمیسیونها مثبت بود که بسیار خوب و اگر نبود روز سه شنبه تجدید انتخاب بعمل آید.

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - کمیسیونها ممکن نیست زود تر از پنجشنبه استخراج شود چه طور میفرمائید سه شنبه جلسه باشد؟ و همالطوری که مقام ریاست فرمودند بهتر این است که جلسه همان روز پنجشنبه باشد

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - بنا بر این جلسه برای پنجشنبه هشتم آذر سه ساعت قبل از ظهر و دستور لوابجی که به کمیسیونها ارجاع شده است.

قانون

اجازه اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۴ آذر ماه ۱۳۰۷

ماده واحده - وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه، عوقم اجراء گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده نایا برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه چهارم آذر ماه یکم هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی
دادگر

رئیس - بفرمائید.

روحی - عرض بنده این بود که از نقطه نظر سرعت کار همالطوری که رای میگیرند سینی ورقه را هم از عقب بگردانند و اشکالی هم ندارد. عرض دیگر بنده این است که کمیسیون فوائد عامه را مقدم بدارند.

رئیس - شروع میکنیم به انتخاب کمیسیون خارجه عده حاضر در مجلس ۹۳ نفر.

میرزا بالاس - شش نفر است یا دوازده نفر؟

رئیس - دوازده نفر.

(اخذ آراء برای کمیسیون خارجه بعمل آمد)

رئیس - شروع میکنیم به انتخاب کمیسیون قوانین مالیه عده حاضرین ۹۹ نفر عده در نظر آقایان باشد که دوازده نفر است

(کمیسیون قوانین مالیه نیز انتخاب شد)

رئیس - شروع میکنیم به انتخاب کمیسیون فوائد عامه عده حاضرین ۱۰۱ نفر عده برای کمیسیون فوائد عامه دوازده نفر

(اوراق رأی توزیع و آراء اخذ شد)

رئیس - شروع میشود به انتخاب کمیسیون معارف دوازده نفر، عده حاضر در مجلس ۹۹ نفر

(کمیسیون معارف نیز بترتیب فوق انتخاب گردید)

رئیس - شروع میشود با انتخاب کمیسیون نظام عده ۶ نفر عده حاضرین در مجلس ۹۳ نفر

(اوراق رأی توزیع و آراء اخذ شد)

رئیس - شروع میشود به انتخاب آخرین کمیسیون کمیسیون پست و تلگراف عده ۶ نفر عده حاضرین ۹۸ نفر

(اوراق رأی توزیع و کمیسیون پست و تلگراف نیز منتخب گردید)

رئیس - آقایان نظار، الفت، ظفری، مصدق جهانشاهی ذو القدر، ملک مدنی

خواهش میکنم بلافاصله تشریف ببرند در خارج این اوراق را محوول بگیرند و با يك فاصله مساعد زودی این